

‘De zorg voor patiënten is een geza

Kinderarts Esther de Vries is benoemd tot bijzonder hoogleraar Ketenzorg aan Tilburg University. Binnen de leerstoel gaat ze bijzondere aandacht besteden aan het syndroom van Down en het immuunsysteem. Ze werkt er vanuit Tranzo, het Wetenschappelijk Centrum voor Zorg en Welzijn, waar vragen uit de praktijk worden gekoppeld aan de expertise van de universiteit. Een kolfje naar haar hand.

Het was Esther de Vries ontgaan dat ze op Powervrouwen.blog.nl figureert als rolmodel. Ze kijkt er niet van op. ‘Ik ben geen standaardvrouw, nooit geweest ook. Andere vrouwen bekeken me vroeger alsof ik van een andere planeet kwam, maar dat gebeurt gelukkig steeds minder. Ik ben inderdaad ambitieus, werken in de luwte is niks voor mij. Ik wil iets doen voor de wereld om me heen en uiteindelijk heb ik ook best veel voor elkaar gekregen.’

Handig maakt ze een bruggetje naar ketenzorg. ‘Mijn power komt doordat ik me probeer te ontwikkelen in samenhang met wat ik om me heen zie. En ik probeer altijd vanuit netwerken te opereren.’

De Vries is kinderarts-infectioloog/immunoloog en tevens decaan Wetenschap en Innovatie in het Jeroen Bosch Ziekenhuis in 's-Hertogenbosch. Sinds juni 2014 is ze voor één dag in de week

toko. Het draait om de patiënt, om de persoon die af en toe ziek is of die een chronische ziekte heeft. Maar die desondanks het grootste deel van z'n tijd een gewoon mens is in zijn gezin, onder vrienden, misschien op zijn werk of op zijn opleiding en in de maatschappij. Al zijn er wellicht beperkingen, die factoren moeten zo goed mogelijk uit de verf komen. Dat gaat beter als alle betrokkenen samenwerken. Eén plus één is drie!’

Over de schutting

De Vries benadrukt dat het verfrissend kan zijn om je licht bij anderen op te steken. Zo is ze ook in aanraking gekomen met Tilburg University. ‘Een student economie vroeg om een masterstage. Zij hield zich bezig met *supply chain management*: ook wel integraal ketenbeheer genoemd. Bij de ontwikkeling van ketenzorg kun je het ziek-

wordt gecombineerd met de bedrijfsorganisatorische, de economische en de politieke invalshoek. Dan ontdek je ook in een vroeg stadium waar je elkaar kunt vinden, waar de knelpunten liggen en hoe je die kunt oplossen.’

De eerste lijn moet er volgens De Vries voor oppassen dat er niet vanuit de tweede lijn van alles over de schutting gekieperd wordt. ‘Het is juist de keten die moet waarborgen dat op het moment dat er extra expertise nodig is, die ook geleverd kan worden. En ook in andere vormen dan we tot nu toe gewend zijn. Niet met een verwijsbrief van de huisarts, waarbij de patiënt uit het zicht van de eerste lijn verdwijnt. De zorg voor patiënten is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.’

Ouderparticipatie

Een sluitende keten van diagnostiek, behandeling, begeleiding met alle gradaties van eenvoudige tot complexe zorg onder een herkenbare regie. De Vries geeft als geslaagd voorbeeld de Downteams. ‘De meesten van ons weten wel dat het Downsyndroom iets met chromosomen te maken heeft, met bepaalde uiterlijke kenmerken en dat de ontwikkeling moeizamer verloopt. Maar velen weten niet dat deze mensen vaak een groot aantal bijkomende ziekten hebben, bijvoorbeeld aan de ogen, de oren, het hart, de darmen en de schildklier. In het oude systeem moesten ouders of verzorgers en patiënten naar een hele trits deskundigen: dokter zus, dokter zo, de fysiotherapeut, de diëtist... Er was

De eerste lijn moet er volgens De Vries voor oppassen dat er vanuit de tweede lijn niet van alles over de schutting wordt gekieperd

bijzonder hoogleraar Ketenzorg. Ze heeft altijd al over de muren van het ziekenhuis heen gekeken, zegt ze, of het nu gaat om zorg, onderwijs of onderzoek. ‘Ketenzorg betekent voor mij in essentie dat je niet uitgaat van je eigen

tebeeld als uitgangspunt nemen, COPD bijvoorbeeld of diabetes, maar – wat in toenemende mate gebeurt – je kunt ook vertrekken vanuit het proces. Het biedt meerwaarde als de medische kijk met alle expertise die daarvoor nodig is

menlijke verantwoordelijkheid'

ook een speciale school nodig en soms een speciale plek om te wonen en te werken. Ieder op z'n eigen eilandje. Gelukkig zijn er al een tijdlang Down-teams in ontwikkeling, waarin al die disciplines vertegenwoordigd zijn. We hebben ook een ouder die meedraait in het team. Iemand die de ouders ontvangt, met wie ze vertrouwd zijn, die met ze praat, maar die bovendien met ervaringskennis en een eigen invalshoek een rol speelt in het Down-team.'

Tranzo

De Vries vindt dat er in de eerste lijn nog een wereld te winnen valt. Door de eigen positie te verduidelijken, het gezicht herkenbaarder te maken. 'De eerste lijn is groot en divers. Het zou de positie van de eerste lijn duidelijker maken als er multidisciplinaire netwerken zouden komen die – dicht bij de patiënten en tegen de achtergrond van de eigen regio – daadkrachtig mee vorm zouden geven aan ketenzorg en er een eigen stempel op drukken. Met als uitgangspunt: hoe vertalen we landelijke richtlijnen naar onze regio? Wat is er regiogebonden en wat niet? Waarom werkt het op de ene plaats goed en op de andere niet?'

Esther de Vries, sinds juni 2014 bijzonder hoogleraar Keten zorg: 'Het biedt meerwaarde als de medische kijk met alle expertise die daarvoor nodig is wordt gecombineerd met de bedrijfsorganisatorische, de economische en de politieke invalshoek. Dan ontdek je ook in een vroeg stadium waar je elkaar kunt vinden, waar de knelpunten liggen en hoe je die kunt oplossen.' (Foto: Yvonne Lemmens, copyright Jeroen Bosch Ziekenhuis)

sen gezondheidszorg, wetenschap, bedrijfsleven en onderwijsinstututen in de Brabantse samenleving. Ze is ervan overtuigd dat het bijeenbrengen van deze partners de kwaliteit van leven van patiënten kan bevorderen en hun mogelijkheden om aan de maatschappij deel te nemen kan vergroten.

Dat zijn vragen voor Tranzo. 'Vanuit academische interesse en kennis probeert het onderzoeksinstituut via goed onderzoek vragen vanuit de praktijk te beantwoorden.'

Ongewone partners

De leerstoel opent deuren, zegt de hoogleraar, en netwerken waar ze eerder geen toegang tot had. 'Ik zie het als een bekroning van wat ik tot nu toe heb gedaan, maar vooral als een aanmoediging om ermee door te gaan.'

De Vries streeft naar samenwerking tus-

Het bedrijfsleven is voor de zorg een ongewone partner, beaamt De Vries. En natuurlijk moet de zorg waardenvrij blijven, je moet niet als reclamebord gaan dienen. 'Je hebt het bedrijfsleven soms nodig om bepaalde producten of diensten te ontwikkelen. Het mes snijdt aan twee kanten: bedrijven die het goed doen leiden tot een florerende economie en dat betekent: meer geld voor de zorg.' <<

Els van Thiel